

॥ १५९ ॥ इति सौमिके पर्वणि नैलकंठौ ये भारतभावे दीपे अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ ते हत्विति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ चिखादिषू न भक्षयितुमिच्छन् ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥

सोमकामस्य शेषाश्च सर्वे विनिहता मया ॥ इदानीं कृतकृत्याः स्मयामतत्रैवमाचिरं ॥ यदि जीवति नो राजा तस्मै शंसामहे वयं ॥ १५९ ॥ इति श्री महाभारते सौमिके पर्वणि रात्रियुद्धे पांचालादिवधेऽष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥ ॥ ७३ ॥ संजय उवाच ते हत्वा सर्वपांचालाद्रौ पदेयांश्च सर्वशः ॥ आगच्छन्सहितास्तत्र यत्र दुर्योधनो हतः ॥ १ ॥ गत्वा चैनमपश्यंत किंचित्प्राणं जनाधिपं ॥ ततो रथेभ्यः प्रस्कंधपरिवबुस्तवात्मजं ॥ २ ॥ तं भग्नसक्थं राजेन्द्र कच्छुप्राणमचेतसं ॥ वमंतरुधिरं वक्रादपश्यन्वसुधातले ॥ ३ ॥ वृतं समं तादृहुभिः श्वापदैर्घोरदर्शनैः ॥ शालावकगणैश्चैव भक्षयिष्यद्विरंतिकात् ॥ ४ ॥ निवारयंतं कच्छुत्तान् श्वापदांश्च चिखादिषून् ॥ विचेष्टमानं मत्स्यां च सुभृशं गाढवेदनं ॥ ५ ॥ तं शयानं तथा दृष्ट्वा भूमौ सुरधरो दितं ॥ हतशिष्टास्त्रयो वीराः शोकात्ताः पर्यवारयन् ॥ ६ ॥ अश्वत्थामाकृपश्चैव कृतवर्मा च सात्वतः ॥ तैस्त्रिभिः शोणितादिग्धैर्निःश्वसद्भिर्महारथैः ॥ ७ ॥ शुश्रुभे सवतोरजा वेदीत्रिभिरिवाग्निभिः ॥ तं शयानं संप्रेक्ष्य राजानमतथोचितं ॥ ८ ॥ अविषत्येन दुःखेन ततस्तेरुदुःखयः ॥ ततस्तुरुधिरं हस्ते मुखान्निर्हृज्यतस्य हि ॥ रणे राज्ञः शयानस्य कृपणं पर्यदेव यन् ॥ ९ ॥ कृप उवाच नैदवस्यातिभारोऽस्ति यदयं रुधिरोक्षितः ॥ एकादशच भूभृतां शीते दुर्योधनो हतः ॥ १० ॥ पश्य चामीकराभस्य चामीकरविभूषितां ॥ गदांगदाप्रियस्ये मांसमीपे पतितां भुवि ॥ ११ ॥ इयमेनं गदाशूरं न जहाति रणेरणे ॥ स्वर्गायापि ब्रजंतं हि न जहाति यशस्विनं ॥ १२ ॥ पश्ये मांसहवीरेण जांबूनदविभूषितां ॥ शयानां शयने हर्म्यभायां प्रीतिमतीमिव ॥ १३ ॥ योयं मूर्धाभिषिक्तानामग्रे जातः परंतपः ॥ सहतोऽग्रे सते पांसून् पश्य कालस्य पर्ययं ॥ १४ ॥ येनाजौ निहता भूमावशेरतहत द्विषः ॥ स भूमौ निहतः शते कुरुराजः परैरयं ॥ १५ ॥ भयान्नमंति राजानो यस्य स्मशतसं घशः ॥ स वीरशयने शेतैकव्याद्धिः परिवारितः ॥ १६ ॥ उपासत द्विजाः पूर्वमर्थहेतोयमीश्वरं ॥ उपासते च तं त्यद्यकव्यादामांसहेतवः ॥ १७ ॥ संजय उवाच तं शयानं कुरुश्रेष्ठं ततो भरतसत्तम ॥ अश्वत्थामासमालोक्य करुणं पर्यदेव यत् ॥ १८ ॥ आहुस्त्वां राजशार्दूलमुख्यं सर्वधनुष्मतां ॥ धनाध्यक्षोपमं युद्धे शिष्यं संकर्षणस्य च ॥ १९ ॥ कथं विवरमद्राक्षीद्रीमसे नस्तवानघ ॥ बलिनं कृतिनं नित्यं सच पापात्मवान्भूप ॥ २० ॥ कालो नूनं महाराज लोकेऽस्मिन् बलवत्तरः ॥ पश्यामो निहतं त्वांच भीमसेनेन संयुगे ॥ २१ ॥

॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ मांसहेतवः मांसार्थिनः ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥